

Нове рішення Берлінського саміту – поширення загальноєвропейських вимог і стандартів уже й на докторські ступені. Зазначається, що європейський простір вищої освіти та європейський простір дослідницької роботи – дві взаємопов'язані частини сукупності знань. У травні (19-20 травня) 2005 року в Бергені (Норвегія) саміт Болонського процесу вирішив прийняти Україну до країн, що входять до європейського освітнього простору та є учасниками Болонського процесу. Забезпечення умов для розширення мобільності представляє для України одне з найважливіших завдань її інтеграції до Болонського процесу. Це стосується студентів, викладачів і науковців України, яким надається підтримка в рамках міжнародних угод: 86 міжурядових та 46 міжвідомчих угод з 61 країною світу.

Україна прийнялась виконувати усі вимоги та умови, щодо впровадження кредитно-модульної системи у навчальний процес та навчанням за системою ECTS. Таким чином, Україна стала конкурентоспроможною державою, де навчаються студенти інших європейських держав та здобувають бажану їм освіту і, що дає змогу українськими студентам отримати визнаний у країнах Європейського союзу диплом.

ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В КОНТЕКСТІ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА

Н.І. Зорій

Кафедра психології та соціології

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Кардинальні зміни, що відбуваються в усіх сферах життєдіяльності сучасного суспільства вимагають нових підходів щодо формування ціннісних орієнтацій студентської молоді. Психологія особливу увагу приділяє індивідуальним ресурсам, які вибирає людина в ситуаціях підвищених вимог, психічних та інтелектуальних навантажень. У період гострих соціально-економічних змін проявляється соціальна та професійна невизначеність особливо майбутнього фахівця в суспільстві. Втрата контролю над результатами своєї діяльності, відсутність перспективи в майбутньому не тільки знижує мотивацію молодих людей до життя, але й викликає почуття страху та невпевненості, що призводять до виникнення різноманітних психологічних проблем.

Вивчення психології в системі вищих медичних навчальних закладів дає можливість майбутнім фахівцям в галузі медицини, стоматології та фармації: засвоїти основи психологічних знань і таким чином самостійно сформувати значення психологічних знань для майбутньої професійної діяльності, що в свою чергу створює можливість формування позитивної мотивації набуття психологічних знань на післядипломному рівні, стереотипи та норми поведінки, необхідні для успішної професійної реалізації та особистісної самодостатності; оволодіти різноманітними навичками спілкування, які сприяють в майбутньому ефективності проведення лікування хворого в умовах стаціонару та клініки, адже від лікаря вимагається достатнє володіння арсеналом методів, прийомів, засобів спілкування, необхідних для розв'язання клінічних завдань.

Професія медика особлива тим, що спілкування є професійно значущою суттєвою стороною, тобто лікар розв'язує комунікативне завдання з організації безпосередньої взаємодії з пацієнтами. Змістом такої взаємодії є обмін інформацією, створення позитивної мотивації до лікування та швидкого одужання.

Роль викладача психологічних дисциплін та його вплив на формування особистості майбутнього лікаря висвітлено недостатньо, тоді як проведені дослідження свідчать про те, що між учасниками навчального процесу у ВНЗ, характер їх взаємодії суттєво впливає на досягнення кінцевого результату, тобто готовності майбутнього фахівця до здійснення медичної діяльності.

Взаємовідносини між викладачами та студентами повинні будуватися на особистісно-значущому рівні, а це означає, що навчання є діалогічним процесом, в якому обидві сторони виступають як повноцінні, активні особистості по відношенню один до одного. Діалог між викладачем та студентом, є основою формування високої психологічної культури майбутнього медика та його готовності до творчої професійної діяльності. Творчий діалог у системі „викладач-студент» перетворює навчання в двосторонній процес, який веде до стирання протилежностей між позиціями викладача і студента, до інтелектуального та особистісного збагачення обох його учасників. У процесі діалогічної взаємодії з викладачем майбутній лікар набуває професійної інтенції, відбувається розвиток інтелектуальної, емоційної та мотиваційної сторін особистості студента. Найбільш продуктивно такий діалог відбувається в процесі вивчення психологічних дисциплін, оскільки арсенал психологічних знань швидше дає можливість налагодити співробітництво викладача зі студентами. У безпосередньому спілкуванні з особистістю викладача-психолога формується мотиваційно-смісловне ядро професії лікаря, закладається індивідуальний стиль діяльності.